

FOAIE

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 46.

Duminesă 16. Noembrie.

1841.

Domnule Redactor!

Мълці літераці ромъні аѣ фѣкѣт фелърі de disertaціи асѣпра днченътълѣи ші а лімвѣи поастрѣ. Лаѣдѣ пѣтелѣи лор ші паче цѣринеі челор че нѣ маі сѣпт! Лор ле ера вѣшор; нѣ авеа тревѣицѣ а іскоді софісте ка сѣ детѣне не пѣпѣствиторіи ромънілор, арѣтѣнд лѣмеі къ зіоа есте алѣ ші поаптеа неагрѣ. Адеврѣл ера възѣт ші піпѣит; ші днпротівиторіи днвінші ші рѣшінаці днвѣлндѣсе дн тѣчере, се аскѣндеа ка пасеріле de рѣѣ огѣр че нѣ пот сѣфері стрѣлѣчереа соарелѣи, днсѣ, асемене шерпелѣи каре мѣрнд стрівит de пічорѣл витеазѣлѣи сѣ днтоарпѣ ші мѣшкѣ нѣ пѣтернікѣл лѣи врѣжманш, словозіа дн вортеле лор вѣ стрігѣт ковитор, рѣгѣшеат, грозав, пістѣтаред, вѣлѣстемат, дар — дн непорочіре — адеврѣрат: „лімба воастрѣ е десѣтъ кѣ зічері славонѣці!“

Ох! пѣкатѣл е петѣгѣдѣит, ші рана невіндекатѣ!

Кѣнд, ка вѣ рѣнеде шіроіѣ, піатѣрїле барваре аѣ днѣндат провинціле ромънеці, гѣснд пѣнза лімвѣи врітѣ, лѣа сѣвеїка ші пар le droit du plus fort, арѣнка вѣде ші вѣде кѣте вѣ фір де вѣтѣтѣрѣ де а лор гроасѣ ші подѣроасѣ. Астѣел се

десѣ лімба поастрѣ. Пептрѣ а скоате а-кѣм ачеле лѣтѣноіоасе фіре, тревѣи а дестрѣта тоатѣ пѣнза; ші прїн вртаре, а креа о лімба мѣлт маі фѣртоасѣ, мѣлт маі повїлѣ ші маі днвѣцѣатѣ, кѣрїа пімік нѣѣар ліпсі алѣ декѣт, де а фї — ромѣнеаскѣ.

Аїчі днчеп некѣрмателе діспѣте днтре днвѣцаціи Пандемонїѣлѣи пострѣ літерар, карїи сѣ сѣлеск:

Spirar nobil' sensi a' rozzi petti.

Ної дї vom днпѣрціи дн треї класе, лібералї, модераціи ші опозаціи. Лібералїи зік (дѣпѣ Іорговїчі ші дѣпѣ Маїорї) къ тревѣи а гонї тоате зічерїле славонѣціи ші вѣпо-тѣрко-гречеціи — де ші ачесте днвртѣ сѣпт фоарте пѣціне ші нѣоѣ, прїміте нѣмаї де піце капете болмаве ші стрїкате; — іар Модераціи, къ тревѣи а ле сѣвдіа, а ле днновїла ромънндѣле, ші ної, мѣртѣрїсіт, къ не днвоїт къ ідеїле moderate. Вїн дн сѣѣршіт, опозаціи, а-стѣ веке рѣцінѣ кѣрїа пімік нѣ маї плаче, ші пѣлѣце вочндѣсе ші стрїгѣнд кѣ глас de Stentor къ сѣ стрїкѣ ші пере лімба.

Дѣпѣ пѣререа поастрѣ, а днвої тоате ачесте капете днвѣцѣате, есте маї грѣѣ de кѣт а днжгіѣва вѣ міністерїѣ дн Франца;

ши vedem къ жале къ, тръгънд фиеш-каре ла сине съзшиє хайна біетеї лімбі.

Съ не фіє ертат а фаче о днтреваре.

Zaviestia ши Клеветіреа (зічерї славонедї), каре с'аѣ дкѣват днтре ротъні, ле поате скоате чінева? De обідъ ши де сілт, не поате мѣнтѣ? . . . Аічі, фъръ съ врем, не віне дн гънд ачел вестіт діктон а лѣї Dante скріс не поарта Іадѣлї: Lasciate ogni Speranza! *)

Дар, vedem къ не ам депъртат де скопѣл че не ам пропѣс, каре есте де а арѣта Дталє о дескоперіре че ам фѣкѣт де зп стръбекѣ мапѣскріпт, дн каре ам четіт зрїмътоареле:

„Нѣвълінд пороаделе стрєіне, аѣ пѣдїт ка лѣкѣстеле прєсте Ромъні, ши с'аѣ апѣкат а сємъна къ фєлѣрї де клеветірі „zaviestia ши зра пїнтре єї. Грєшалєлє Ромънілор 'аѣ слѣвїт. Атѣнчі врѣжмашї „рѣпїндѣлє прїп сѣлѣ ши кѣлѣндѣлє дрептерїлє, ле гѣсїа вїновѣдїї ши дї мѣнчїа „кѣ мѣлдіте де казне. Ачєсте обїде аѣ „адѣс дн сѣкршїт ровїа, шчл . . . .“

Іатъ, Домпѣлє Редактор, дн кѣтєва рѣндѣрї о дроає де зічерї славонедї! Ачєєа днсѣ че аѣ трас а поастрѣ лѣаре-амїнте (ши пєптрѣ каре, кредєт, къ не вор рѣмънеа дндаторїдї ачєї че съ вор окѣпа вр'о дїніоарѣ къ скрієреа зпєї історїї а Археологієї Ромънілор) єсте къ ам възѣт дїп кѣпрїнсѣл астор пѣдїне кѣвїнте, къ пѣпѣ а пѣ венї варбарїї, Романїї адѣшї де Траїан дн провиндіїлє ачєсте: 1., пѣ щїєа вїновѣдїа, 2., пѣ єра сѣлпнїчї, 3., пѣ сѣферїа обїдєлє, ши 4. пѣ кѣпощєа ровїа шчл.

Не зрїмъ аз венїт тоате де с'аѣ мєстєкат пїнтре пої! Кѣм сє лє лєпѣдѣм а кѣм? ши оаре врѣнд алє лєпѣда, пѣтем? Іашїї.

К. N—щї.

ІКОАНЪ ПОСОМОРѢТЪ.

Нѣ Фоїлє періодїчє де астѣзї, пѣ пѣвлїчїдїї ачєдїа, пѣ брошѣрєлє зпор бървадї пѣтернїчї дн фапѣт ши дн кѣвѣнт дїп анѣл ачєста єшїте, зїк, пѣ времєа поастрѣ єсте ачєєа, днтрѣ каре старєа патрієї нї с'аѣ зѣгрѣвїт къ нїщє змѣре фоарте днтѣнекоасє, посоморѣте ши трїсте. Алдїї аѣ фост маї пайнте къ кѣдїва ані карїї ворвїрѣ ши скрієрѣ, арсєрѣ ши тѣїарѣ ка нїщє докторї днцєлєпдї днсѣ ши інітомшї. Ачєїа днсѣ сѣѣ преа пѣдїп фѣсєрѣ аскѣлтадї, сѣѣ токма ши не-аскѣлтадї осѣпдїдї. Астѣзї неаѣ маї кѣзѣт чєаца де пє окї ши лѣміна днкѣ о сѣферїм чєваш маї віне, медїчїнї прїїтїм маї вѣкѣрошї де ши нї сє даѣ пїлѣлє ши тїнкѣрї амарѣ. Де не щїне чїнева оглїнда сѣѣ зп кїп ши не зїчє: „Іатъ аша сѣнтєдї Вої,“ де ши кѣ грєѣ, сѣферїм тотѣш, каре ачєаста доарѣ єсте зп сєтп де мѣнтѣнїцѣ. Съ vedem. — Ърмътоарєа дескрїєре а стѣрїї патрієї поастрє пѣвлїкатѣ дн 6. Азгѣст прїп N. Társalkodó не лѣпгѣ че єсте преа крєдїлчєасѣ, апої ши афлѣнд рѣсѣнет ши плѣчєре дн чєлє маї мѣлте жѣрналє ши пѣрѣдї алє ачєстор цѣрї, пѣ поате сѣ пѣ аїбѣ інтєрес ши пєптрѣ пѣвлїкѣл пострѣ. Аколосн сє зїчє аша: . . . . „Гѣчєреа тот пѣ не маї фолосєцє. . . . . Натѣра асѣпра патрієї поастрє маї мѣлт аѣ фост прѣдѣ-

*) Ох, ба пѣ? ба пѣ!

тоаре къ дарѣриле сале декѣт аварѣ, дн-
сѣ пѣдин де нѣ с'аѣ алес де проверѣ, кѣм-
къ прекѣм рѣѣриле поастре не кѣрг тоате
афарѣ, iar днкоаче нѣ кѣрѣе нѣчѣ зпѣл дн
лонтрѣ, аша шѣ ванѣ не кѣрг афарѣ пен-
трѣ тоате, — iar дн лонтрѣ пентрѣ нѣмѣк.
Каре фаче сокотеалѣ, кѣтѣ мѣлѣме де
ванѣ трѣмѣтем поѣ афарѣ не тоате капалеле
дн тот анѣл, iar ла поѣ дн че нѣкѣтѣрѣ
нѣчѣ се стрѣкѣрѣ чева пѣдин, ачела маѣ де
нѣ есте сѣлѣт а венѣ ла ачел кѣцет де алт-
нѣнтрелеа фѣрѣ темейѣ, ла каре венѣсе
зп кѣлѣторѣ че стареа нѣо кѣпоѣеа нѣ-
маѣ не деасѣпра, кѣмкъ дн ванѣ поѣрѣи
днмѣлѣторѣ чел пѣдин а треѣа парте тре-
вѣе сѣ фѣе фалѣ, сѣѣ къ авем а не теме
де зп ванкѣрот наѣонал, ка шѣ зпѣи пѣдин
кредѣнчошѣ. Цѣранѣ поѣрѣи лѣкрѣторѣ де
пѣмѣнт сѣнт поверѣле чеѣ апасѣ дн тоа-
те пѣрѣле, днтр'атѣта сѣнт де тѣкѣло-
шѣдѣ, днкѣт де азѣм лѣжѣндѣсе ла соко-
теалѣ авереа пѣрѣи чеѣ маѣ тарѣ, сѣн-
тем сѣлѣдѣ а креде, кѣмкъ зп Сатѣрѣк не-
крѣцѣторѣ дншѣ преа вате жок днпѣнтѣа
поастрѣ.*) Де се афлѣ о старе шѣ маѣ
тѣкѣлоасѣ декѣт ачѣаста, ачѣеа есте а по-
вѣдеѣ (неменѣмеѣ) нѣчѣ, дн прѣчѣнѣ къ
попорѣл де рѣнд не тоатѣ днпѣмплареа
аре зп кѣпѣтал сѣгѣр, адекѣ челе до аѣ

*) Адеѣрѣл де неар спарѣе капѣл, днкъ нѣ не
пасѣ. Иоваѣи дн цара поастрѣ фак 104 зѣле
не ан дн слѣжѣва прѣпрѣтарѣлор шѣ зѣчѣелѣ
днкъ даѣ. Дн Молдаво-Ромѣнѣа кѣлкѣашѣ
афарѣ де алте даѣдѣ фак нѣмаѣ 12 зѣле шѣ
кѣтеѣа дрѣмѣрѣ не ан. Тотѣш, че поате фѣ
прѣчѣна, кѣмкъ о парте маре дн Иоваѣи ар-
деалѣлѣ нѣ шар скѣмѣва стареа кѣ кѣлкѣашѣ
Прѣнѣпѣателор вѣчѣне? Чѣне нѣшѣ креде вѣе,
шѣ мѣарѣ, шѣ вазѣ. Ped.

тѣ нѣи, iar ачѣѣа (новѣлѣи) дн прежѣдеѣе,
лор днпѣскѣте нѣ къ еѣ крескѣте, мѣнка
чеа аспрѣ о дн де чеа маѣ маре нечѣнѣсте
дн новѣлѣтатеа лор; лѣпселе попорѣлѣи
сѣнт маѣ пѣдѣне шѣ маѣ лесне де днплѣ-
нѣт, iar ачѣѣа (неменѣшѣи) авѣнд тот нѣ-
маѣ ачѣелеаш преа сѣпѣдѣрѣи ѣсвоарѣ де ве-
нѣтѣрѣи, кѣпоск маѣ мѣлте треѣвѣнѣде, лѣксѣл
не зѣ че терѣе тот маѣ мѣлте се лѣѣеѣе
днпре дѣншѣи сѣгѣндѣле шѣ челе маѣ де
пре зрѣтѣ пѣтерѣи; ла попорѣл де рѣнд
прѣчѣи мѣлѣдѣ сѣнт о вѣнекѣѣжѣнтаре, пен-
трѣкѣ ачѣѣа креск ка шѣ ѣерѣле кѣм-
пѣлор шѣ трѣѣеск ка вѣѣтѣдѣме дн пѣстѣе-
тате, сѣѣ адекѣ ка шѣ пѣрѣнѣдѣи лор, шѣ
дела шепте анѣ дн сѣс адѣк ла кас'а пѣ-
рѣнтѣаскѣ фолос; дѣнпрѣтѣвѣ ла ачѣѣа
(ла новѣлѣ,) прѣчѣи, iar маѣ вѣжрѣтос прѣчѣи
мѣлѣдѣ сѣнт о сѣрѣчѣе сѣгѣрѣ, iar къ кресѣереа
шѣ днперѣа лор се поартѣ поварѣ дн парте,
шѣ маѣ дн зрѣтѣ ачѣла днкъ есте порѣчѣт,
каре поате рекѣѣдѣга чел пѣдин камѣта
кѣпѣталѣлѣи келѣтѣт. Новѣдеа поастрѣ чеа
'налѣтѣ днпре кѣтѣшѣеле лѣксѣлѣи есте кѣ-
фѣндатѣ дн даторѣи, мѣлѣдѣ шѣ пѣлѣ акѣм
'шаѣ дат песте кап, маѣ мѣлѣдѣ стаѣ ла мар-
ѣнеа кѣдерѣи*). Новѣдеа поастрѣ де нѣж-
лок знеѣе релеле че апасѣ не новѣдеа
чеа мѣкѣ шѣ не чеа фрѣнтѣанѣ; венѣтѣѣи
есте тот аша пѣдин ка шѣ ал ачелора, iar
дн лѣкс мѣлѣмѣеѣе не ачѣѣа, iar плата
пентрѣ ачѣеасѣ старе кѣнѣитоаре дѣ есте
дела чеѣа зрѣ, дела ачѣѣа ватѣжѣкѣрѣ,
iar чел дн зрѣтѣ рѣзѣлатат есте, кѣмкъ пѣ-
кателе пѣрѣнѣдѣлор сѣнт педѣнсѣте дн фѣи.**)

*) Оаре нѣмаѣ ла поѣ есте ачѣеаста аша? Ане-
воѣе ам креде. . . . Ped.

**) Оаре нѣо маѣ пѣдѣеск ачѣеаста шѣ алѣи шѣ
маѣ не аѣреа?! Ped.

Дитре четъцені поцрїи чеї де старе маї стрълвчїтъ сѣнт асемenea ровїи лѣксълї Дитрѣ атѣта, дѣкѣт пе ла четъциле поа-стре челе маї тарї каселе че кѣ врео20 ані дѣ-паїнте ера челе маї авѣте, астѣзї парте таре саѣ сѣнт кѣзѣте, саѣ кѣ се афлѣ дѣ старе апроапе де а кѣдеа, четъцені маї де рѣнд, кѣт шї пегѣсторїи, шї мецѣрїи атѣрпѣ кѣ тотѣл дела пласеле де сѣс, дакѣ челеа слѣ-век, мїжлочїт шї ачецїа карїи трѣеск дѣ-пѣ еї, трѣвѣе сѣ слѣвекскѣ. Ачеаста есте стареа чеїи маї тарї пѣрцї — пентрѣ-кѣ фїреце ворба есте пѣтаї де чеа маї таре парте — а патрїей поастре шї ече-пцїле сѣнт пѣцїне. О сїмцїм ачеаста кѣ тоцїи. Сѣ аскѣлтѣм дїнтрѣн капет ал па-трїей пѣлѣ дѣ челалалт пе орї чїне, цїесе ачела тѣкар де каре пласѣ шї орї де че паргїдѣ, авїа vom афла om, дела каре сѣ авзїм алтѣ декѣт о Ieremiadѣ (жѣланїе) фѣрѣ кап шї фѣрѣ капет, шї каре сѣ пѣ-вадѣ, кѣ ачест Status quo есте апѣсѣторїѣ. Пентрѣ че дарѣ тотѣш ачеастѣ старе аче-цїтѣ? Апатїа, пепѣсареа, трѣндѣвїреа, de-дареа ла рѣдѣчїна хреапѣлї о продѣче пе ачеса? . . . . . Vom а пе ажѣта пе калеа лецїслацїей? Не стаѣ дѣ кале тѣлтеле на-цїоналїтѣцї, релїцїи, прївїлецїзрї, датїнї, партїде, деосевїрї дѣ прїнчїпе тѣл шѣл.“

Пѣлѣ ачї іарѣш текѣтѣл стрѣн. Ал-теле кѣте маї вѣтеазѣ дѣ орїцїнал тот плѣпсорї шї вѣерѣрї, че сѣ ле маї дѣшї-рѣш ачї, кѣнд еле сѣлѣ шї рѣсѣлѣ пѣ дѣ жѣрпале пѣтаї, чї дїн гѣрѣ дѣ гѣрѣ. Пѣ-трѣнс шї адѣнк атїнс де стареа патрїїлор поастре, кѣ ачест прїлеж дѣшї есте ѣде-тѣлѣ а маї дѣтрева пѣтаї атѣта: Че вї се паре, дакѣ дїн о кѣмплїтѣ непорочїре па-тѣралѣ Дѣпѣреа сѣ ар дѣфла прїн плоїле А-

пѣсѣлѣ, шї тот деодатѣ гѣрїле еї ла Мареа пегрѣ сѣ ар астѣпа кѣ тотѣл, оаре атѣпчї фїреар кѣ тѣлѣт маї рѣѣ декѣт астѣзї шї де чїне ар фї маї рѣѣ одатѣ, кѣт шї ал-тѣдатѣ? Шї дѣкѣ чева: каре воалѣ есте маї кѣмплїтѣ, маї крѣпчелѣ, гангрена, ка-ре отоарѣ преа кѣ дѣчетѣл, саѣ апопте-кїа (дамла)? — — —

Г. Барїд.

АМОРѢЛ шї ІНКВІЗІЦІА.

Ўн тѣпѣр повїл портѣгез, пентрѣ кѣ се пѣскѣсе дїн тѣмѣ енглезѣ де релїцїе протестантѣ, а кѣзѣт дѣпѣ моартеа пѣрїн-цїлор сѣї дѣ вѣра рѣделор, каре кредеа кѣ тот че пѣ е католик кѣрат де татѣ шї де тѣмѣ, есте пѣгѣл. Авереа че моцѣнї дѣлеснї пе тѣпѣр ка сѣ довѣндеаскѣ о крещере вѣпѣ, дѣвѣдѣнд атѣт прїн школї стрїне, кѣт шї кѣлѣторїнд дѣ маї тѣлте цѣрї лѣмпїлате але Европїи. Пе ла апѣл 1766 тѣпѣрѣл се дѣнтоарсе ла Лїсабона, фѣкѣ кѣпоцїнцѣ кѣ вѣн пегѣцѣтор енглез ашезат кѣ лѣкзїнда дѣтрѣчел ораш, вї-зїтѣ каса лѣї адеце орї, шї плѣкѣндѣї фата че о авеа пегѣцѣторѣл, о черѣ де не-вастѣ. Енглезѣл пѣ се дѣпротївї, дар дѣ адѣсе ампїте кѣ ел ка католик пѣ поате сѣ іа де невастѣ о протестантѣ де кѣт фѣ-кѣндѣсе протестант, каре лѣкрѣ поате сѣ факѣ стомот дѣ Лїсабона шї сѣ тѣреаскѣ вѣра рѣделор сале. Тѣпѣрѣл дѣ рѣспѣсѣкѣ шї фѣрѣ ачѣаста ел тот пѣаре нїчї вѣн іп-терес де рѣделе лѣї каре пѣаѣ нїчї о плѣ-чере де аї ведеа. Дѣпѣ вре о кѣтева зїле, Енглезѣл фѣкѣ кѣпоскѣт Портѣгезѣлї, кѣ тревїле сале дѣ сїлеск сѣ шї вѣпѣлѣ тот

че аре дн Лисавона ши съ се стръмъте ла Лондра. „Bine, zise тхъъръл, дакъ тхъ врей де ципере, ши еъ воіъ съ'тн вхъз тоатъ стареа ши съ мерг дн Енглітера vnde съ тхъ кхънн кхъ фійка дхъмітале, ши съ петрек о виацъ линіцітхъ ши депъртатхъ де връжтхъшіле рѣделор теле.“ Контрактхъ де кхънне се днкіеэ ши портгезхъ се ведеа ла жхъмътате дрѣмхъл кхътре ферічіреа че о дореа. Не кхънд атхът де о парте кхът ши де алта се фъчеа прегхътіріле кхъвннчоасе пентрхъ плекареа ла Лондра, о воалхъ гравнікхъ де треі зиле рхънн пе негхъцхъторхъл енглез днн виацхъ; фата лхъі дн цархъ стрейнхъ фхърхъ рхъде ши фхърхъ пріетені ар фі кхъзхът дн чеа маі адхънкхъ деспхъдхъж-дхъіре, дака тхъпхърхъл Портгез, фхъиторхъл еі вхърват, п'ар фі фост апхърхъреа лхънгхъ дхъдсе, нхъ о ар фі тхънгхъіат ши нхъ о ар фі вхънрат де дхъреріле еі. Грава лор де а vnde тот ши де а плека маі кхърхънд се дндоі прнн днтхъмплареа ачеаста неащептатхъ; дар еі нхъ ція че ахъ съ маі пхътмеаскхъ пхънхъ кхънд се вор ведеа днколо де маре вхънці прнн кхъхъторіе ши трхънд о виацхъ ферічітхъ днтемеіатхъ пе о драгосте фхърхъ марцінн. — Дн времеа ачеаста дн Портгалиа domnea пхътереа чеа маре а інкхъзіціеі вісерічехъці каре кхъ хън шептрхъ де фіер кхърхъвіа кхъцетеле оаменілор, інтра дн адхънкхъл інінілор лор, ши вновате саз невіновате, дхъпхъ кхът дн пхъчеа, осхъндеа пе оаменн ла тхънчн неавзите, саз съ архъз дн фок, саз кхъвхънт кхъ схънт еретічн, кхъ нхъ кред вине, саз кхъ нхъ днтплнеспк о церемоніе дхъне кхът се кхъвине. Моартеа негхъцхъторхълхъ енглез ши проіектхъл ачелор доі тіперн ахъ ажхънс ла врекнле ачестхъі трнвннал неоменн. Пхънд тхъна пе дхъншіі, інкхъзі-

торн се фхъчеа стхъпхънн песте тоатхъ авереа лор, ши аста се кіема кхъ еі днтплнеспк хън лхъкрхъ ал креднціі чеі адевхърате! Аша дар грнжа лор чеа маі маре ера ка съ нхъле скапе ши съ дхъкхъ вогхъціа лор ла Лондра. — Днтр'о дімінеацхъ кхънд тхъпхърхъл Портгез се афла ла іхъвіта са спре а кхъвхъі днтпрезхънхъ ахъспра тхъхърілор де плекаре, кхъчн маі тоате дараверіле ши ле десхъкхъсерхъ, ннще слхъжвашн аі трнвнналхълі інкхъзіціеі вхътхърхъ ла вхъшхъ, інтрархъ дн касхъ, ши фхърхъ тхълатхъ церемоніе пхъсерхъ тхъннле лор пе Портгезхъл ши 'а тхърхърхъ ла палатхъл інкхъзіторхълхъі челхъі маре; фата енглезхъ ла шена ачеаста цнпхъ, се агацхъ де іхъвітхъл саз, дар неоменнціі дн детерхъ врхънчн ши еа кхъзхъ лешннатхъ песте прагхъл вхъшн. Песте вре о кхътева мнхъте се дешептхъ, і се пхъреа кхъ е вісчеаа че с'а днтхъмплат, дар дхъпхъ че о днкреднціархъ слхъціле деспре тоате атхърхънтеле, кхъ хън кхъраж маі пресхъс де сексхъл ши вхърста еі вірхъі слхъвічнхънеа ла каре іар ера съ о адхъкхъ дхъререа, ши се гхъндн серіос ла прнмеждіа іхъвітхълхъі еі, кхъ атхът маі вхъртос кхъ се кредеа ши пе снне днкхъркатхъ дн прнчіна лхъі. Гхъндхъл еі чел днн тхъі а фост съ алерце дхъпхъ ажхътор; дар ла чне, ши днтпротнва кхъі? Гроаза трнвнналхълі інкхъзіціі фхъчеа съ се кхътре-тхъре каселе челор маі пхътернчн, пхътереа лхъі се днтіндеа ши пхънхъ ла кхъртеа кхърхъіаскхъ, ши тоці третхъра ла гласхъл лхъі чел пе дхъмхълнзнт. Хън от пхъмаі сннгхър ера дн Лисавона ши дн тоатхъ Пертгалиа каре пхътеа днтрхъспн съ днтфрхънтете пхътереа ачелхъі трнвннал варвар, ши ачеста ера мареле міністрхъ Потвал.

Administrația ачестхъіа, дн време де

вreo кждѣва ані, а адѣс Португалиа ла о пѣтере ші тѣрѣре днѣлоритѣ. Кѣ тоате кѣ а авѣт а се лѣпта кѣ нѣде пѣдѣчѣ не днѣвѣсе, кѣ кѣражѣл днѣс ші статорнѣча а вѣрѣт тот ші а ажѣне порочѣт ла скопосѣл сѣѣ чел дорѣт; пагѣвѣ кѣ нѣ с'а порочѣт ачеа царѣ време маѣ днѣделѣнгатѣ сѣ се вѣкѣре де реформеле лѣѣ челе мѣнтѣвѣтоаре ші де днѣвѣнѣтѣдѣрѣле че ера сѣ маѣ днѣтродѣкѣ пѣнтрѣ днѣпѣтернѣчѣреа дѣрѣі атѣт днѣлѣвѣнтрѣ кѣт ші днѣафарѣ,

Ла ачест ом пар се гѣндѣ тѣпѣра енглезѣ сѣ се дѣкѣ. Кѣ тоате кѣ еа ера протестантѣ, дар омѣл чел маре і се пѣреа кѣ е де тоате релѣціѣле ші спрѣжѣнѣтор ал тѣтѣрор пѣпорочѣдѣмор, фѣе де че наѣде вор фѣ. Се гѣтѣ дар нѣмаѣ декѣт ші днѣтрѣнѣ мѣнѣт а фост ла палатѣл мѣнѣстрѣлѣѣ вѣнде днѣтѣлнѣ ешѣнд не дѣректорѣл канцеларѣеѣ лѣѣ.

Повестѣреа днѣтѣмпѣрѣі сале не скѣрт ші дѣререа че ера зѣгрѣвѣтѣ не фаѣа еѣ а-фларѣ хар днѣнѣтеа ачестѣѣ слѣжѣвѣш днѣалт, каре нѣ пѣтеа авеа алтѣ інѣмѣ декѣт тот ка а стѣпѣнѣлѣѣ сѣѣ, ші дѣ арѣтѣ вѣ гапг лѣнг днѣ фѣндѣл кѣрѣѣа ера вѣша мѣнѣстрѣлѣѣ. Днѣкѣражатѣ кѣ пѣпорочѣреа са, тѣпѣра енглезѣ інтрѣ днѣлѣвѣнтрѣ фѣрѣ сѣіалѣ. Днѣтрѣ о салѣ маре днѣтѣнекоасѣ, ла о масѣ рѣтѣндѣ ашезатѣ кам ла о фереастрѣ, шедѣа вѣ ом де о статѣрѣ вѣрѣанѣ, кѣ капѣл рѣзѣмат днѣ коте, кѣ окѣі пѣронѣдѣі не о хѣртѣе ші адѣнѣчѣт днѣ гѣндѣрѣ. Дескѣдѣреа ші днѣкѣдѣреа вѣнѣі нѣ лѣѣ фѣкѣт сѣ се мѣнѣче; авѣа фѣшѣѣреа рокѣеѣ де тѣтѣсѣрѣе, кѣнд с'а апронѣат тѣпѣра де маса лѣѣ, ла децентат. Днѣшѣ днѣтоарче канѣл, веде днѣнѣтеа са о тѣпѣрѣ, ші дѣнѣ че о шѣсѣрѣ кѣ кѣтѣтѣра са чеа серѣоасѣ,

о днѣтревѣ: че вреа? Тѣнерѣі енглезе дѣ спѣсесе дѣректорѣл ка сѣ фѣе скѣртѣ ла ворѣтѣ, кѣчѣ мѣнѣстрѣл пѣтрѣнде сѣнгѣр атѣрѣнтеле. Днѣ пѣдѣне ворѣе дар дѣ днѣфѣдѣнѣтѣ тоатѣ днѣтѣмпѣлѣреа, ші не вѣртѣ днѣ рѣгѣ ка сѣѣ фѣе мѣлѣ де дѣнѣса ші де ізѣвѣтѣл еѣ. Дѣнѣ че іспрѣвѣі, Помѣал се скѣлѣ дѣне скаѣнѣ, фѣкѣ вреа кѣтѣва волте прѣн касѣ ші не вѣртѣ стѣнд днѣнѣнтеа енглезѣі дѣ зѣсе: „Кѣносѣк не татѣл тѣѣ; ел мѣ а фост вѣ вѣрѣжѣмѣш не днѣдѣплекат, кѣ тоате ачесте днѣ чѣнѣстесѣк пѣнтрѣ кѣ ера ом де карактер, ера ом чѣнѣстѣт. Одатѣ кѣнд тѣ гонѣа породѣл сѣ тѣ вѣчѣгѣ кѣ пѣетрѣі, трежѣнд не днѣнѣнтеа каселор лѣѣ, днѣ ешѣ днѣнѣнте ші тѣ пофѣтѣ днѣ каса лѣѣ зѣкѣндѣмѣі: „кѣ тоате кѣ днѣѣ сѣнт ші днѣ ешѣі вѣрѣжѣмѣш, дар інтрѣ ла мѣне ка сѣдѣі мѣнтѣвѣдѣі вѣаѣа; не вѣртѣ дака веѣ вреа іар вом днѣчене вѣрѣжѣмѣшѣіле.“ Ачѣаста ва сѣ зѣкѣ ом де карактер, ом чѣнѣстѣт. Компѣтѣмесѣк кѣ соарта та; ашѣ вреа сѣдѣі фак вѣне, дар нѣ шѣѣѣ кѣтѣ воѣѣ пѣтеа сѣ о скоѣ ла кале кѣ оаменѣі ачѣеї пѣгрѣі ла трѣн ші сѣфлет каре кѣ вѣ глас рѣдѣкѣ не тот породѣл днѣ пѣчоаре пѣнтрѣ кѣ конѣдѣнѣа лѣѣ есте днѣ мѣнѣнѣле лор. Есте адеѣвѣрат кѣ дѣнѣ о лѣнтѣ деспѣдѣжѣдѣѣтѣ че ам авѣт кѣ алтѣ чеатѣ де оаменѣі пѣгрѣі, кѣ Іезѣвѣдѣі, ам фост порочѣт ка сѣ ле спарг кѣѣѣл днѣ Португалиа, сѣ пѣѣтѣ мѣна не дѣнѣшѣі ші сѣѣі гонѣесѣк кѣ тотѣл днѣтрѣачѣастѣ царѣ; дар інкѣзѣдѣѣа есте маѣ пѣтернѣкѣ декѣт соѣетатеа Іезѣвѣдѣлор ші трѣѣвѣналѣ еѣ есте некѣнтѣт. Мѣ тем сѣ тѣ апѣк серѣіос де дѣнѣсѣл; кѣ тоате ачесте дѣтѣ, кѣ еѣ тѣ воѣѣ сѣмѣ а фаче че воѣѣ пѣтеа, дар нѣдѣі фѣгѣдѣесѣк кѣ воѣѣ фѣі порочѣт а сѣ-

върши чееа че дорещи.“ — Къ ачеастъ жьмътате де тѣпъгъере ла дѣрериле сале еши тѣпъра енглезъ дѣп палатѣл министрѣлѣи. Дар авѣа ажънсе ла къаса са ши о хайтъ де слѣжбашѣи ай инквизицией интраръ ла дѣнса, о дѣхъдѣръ ши о тѣрѣръ ла палатѣл инквизиторѣлѣи лешинатъ ши маѣ тѣлт моартъ декѣт вѣе. Аѣ времеа дѣ каре непорочѣта енглезъ а алергат пе ла министрѣл къѣтѣнд ажѣтор ши скъпаре, Инквизиторѣл чел тѣре порѣнчѣсе съ і се адѣкъ дѣпѣнте тѣпърѣл Портѣгез. Аѣтревѣнд дакъ креде дрепт тоате дѣвѣдътѣрѣле бѣсерѣчѣи католѣче, ел рѣспѣнсе, къ нѣчѣ ода-тъ п'а авѣт чеа маѣ мѣкъ вѣлѣгалъ деспре адевѣрѣл лор ши къ с'а сѣлит тотд'авѣна а дѣмплѣи ши формеле че ле чере еа. Дар ачеастъ тѣртѣрѣсѣре п'а тѣлѣтѣмѣт нѣмѣк пе жѣдекъторѣл ачел страшнѣк, каре дѣ дѣмпѣта къ, дака есте католѣк, пентрѣ че аре аѣанѣдъ къ о еретѣкъ пе каре ва съ о ѣа де невасть, ши дѣ зѣсе: „vino дѣпът мѣне; еѣ ам ши алте мѣжлоаче ка съ сторк дела тѣне адевѣрѣл.“ Аѣ рѣндѣл де жос ал одѣлор палатѣлѣи ера о салъ тѣре дѣтѣ-некоастъ, дѣ каре, ка съ фѣе лѣтѣмѣт, тре-вѣѣа съ се апрѣнзъ ши зѣоа лѣтѣпърѣле. Аѣ фѣндѣл ачещѣи сълѣи ера ѣп фел де ал-тар, д'асѣпра кърѣѣа се дѣлѣда о кърѣче тѣре ши Хрѣстос ера съпат пе дѣнса дѣ тѣрѣме фѣреаскъ. Дѣпѣнтеа ачестѣи алтар ера ѣп рѣнд де сказне дѣ формъ де семѣ-черк, ла мѣжлокѣл кърѣѣа ера ѣп жеѣ маѣ дѣпалт ши о месчоаръ дѣпѣнтеа лѣи. Ла о парте а сълѣи ера о тѣлѣтѣме де машинѣ къ каре се стрѣжеа непорочѣцѣи ка съ тѣртѣ-рѣсѣаскъ адевѣрѣл. Аѣчѣи ера трѣвѣпалѣл инквизицией; пе сказне шедѣа жѣдекъторѣи ши дѣ жеѣ инквизиторѣл чел тѣре: аѣчѣи а

фост адѣс ши тѣпърѣл портѣгез. Авѣа а интрѣт дѣпѣлѣнтрѣ ши ѣп дѣпѣт аскѣѣит дѣ фѣкъ съ се зѣте ла о парте, ѣнде вѣзъ ши пе ѣзѣта са тѣпъра енглезъ. Ачеастъ дѣ-тѣлѣнѣре неащѣнтатъ а дат прѣчѣпъ ла о шепъ сѣжшѣнтоаре де ѣнѣмъ. Дар пентрѣ инквизиторѣи пѣ ера нѣмѣк каре съ ѣ плече спре мѣлъ; ѣнѣмѣле лор ера дѣвѣжртошате къ фелѣрѣмѣи де асфел де шене ши пѣ къ-поѣдеа сѣмѣтѣментѣл компѣтѣмѣреѣи. Тѣпъ-ра енглезъ къзѣсе лешинатъ ши фѣрѣ сѣм-ѣре ла пѣтѣмѣлт. Портѣгезѣл дѣторѣкѣн-дѣсе кътре тѣреле инквизитор зѣсе къ ѣп топ дѣѣос: „О, лѣсаѣи машинѣле де стрѣжит челе маѣ грозаве пентрѣ мѣне, ши пентрѣ Дѣм-незеѣ каре прѣвѣѣе ла поѣи ши пе ва жѣдека пе тоѣи, фѣевъ мѣлъ де ачеастъ фѣѣнѣдъ пе-вѣповатъ. Дака авѣѣи ѣнѣмъ оменеаскъ дѣ пѣепт, пѣ пѣтеѣи съ вѣдеѣи пе ачеастъ фѣ-птѣрѣ фѣрѣтоастъ сѣферѣнд. О, фѣевъ мѣлъ ши пѣѣи фачеѣѣи еѣи нѣмѣк.“ — „Нѣ; дѣпѣнтеа дрептѣѣи пѣ е мѣлостѣвѣре; поѣи треѣзе съ пе фачем дѣторѣѣа. Съ се дѣчеапъ тѣнѣчѣле пентрѣ даѣа ачѣеа,“ зѣсе ел. Прегѣтѣрѣле машинѣлор деѣептаръ пе тѣпъра енглезъ дѣп лешѣнѣл съѣ. Еа фѣ дѣсѣ лѣпѣгъ ло-къл ачел грозав, ши тѣѣнѣле еѣи фѣрѣ вѣ-гате дѣтр'о машинъ ка съ се стрѣжаскъ. Слѣжѣиторѣи п'ашѣпта декѣт порѣнка инквѣ-зиторѣлѣи ка съ дѣчеапъ слѣжѣва лор чеа де гѣде. Аѣ мѣнѣтѣл дѣсѣ дѣ каре ел вреа съ рѣдѣче тѣпѣа ши съ порѣнчѣаскъ, дѣп дѣтѣперекѣл дѣ каре ера дѣвѣлѣѣтъ сала ачеа фѣталъ, рѣсѣпъ ѣп глас асѣменеа къ тѣнетѣл: „стаѣи!“ ши дѣчет еши дѣп-вѣсна ачѣеа о фѣгѣрѣ дѣпалтъ а кърѣѣа фа-ѣѣ ера дѣвѣлѣтъ дѣтр'о тѣпѣта ларгъ. Мѣреле инквизитор ка ловѣт де трѣспет, къ нѣѣе къѣтѣтѣрѣи спѣрѣоасе дѣтревѣ, чѣне дѣ-

дръснеще съ твързере лъкръриле тривъналъ
лѣи ши поръичи съ пѣе тѣна не дѣнсел.
Некъпоскътъл п'а ворыит дѣкъ нимик, дѣи
ridikъ дѣсъ дѣчет тѣна; маптаоа къзъ
жос ши атъичи се арътъ фаца чеа сериоасъ
а дѣфрѣкошатълѣи Потвал де каре третѣра
тоатъ Португалиа. Не инквизиторъл дѣ а
пѣкаръ деокамдатъ фѣорѣ де гроазъ; дѣпъ
ачеаста къ зп топ префъкът скѣлѣндѣсе
дѣпаинтеа лѣи дѣ zice: „Vizita Екселенциѣ
Воастре есте о чѣпсте че пѣ о ацентам;
ам вое де а дѣтрева каре есте прѣчина?“
— „Нѣ чеѣв нимик декѣт словозениа аче
стор доѣ прѣнши,“ рѣспѣнсе Потвал. —
„Чѣне дѣи дѣ дрепт ла черереа ачеаста?“
— „Воеа mea,“ — Прѣдѣсек черерѣле Е.
В., дар ачеастъ вое пѣ дѣио почѣ дѣмпѣни.“
— „Шѣв кът прѣдѣсек воинцеле теле ла
Преа сѣинциа воастръ; дар ка съ те дѣ
кредѣндезъ ши маѣ вѣне, афлъ къ п'ам ве
пит аичи съ пофтеск саз съ роф, чѣ съ чеѣв
ка съ даѣ словозение ачестор прѣнши.“ —
— „Нѣ се поате, пентрѣ къ трѣвзе съ лѣ
се факъ жѣдекатъ.“ — „Да, жѣдеката каре
о фаче лѣпѣл тиелълѣи, ши вѣлѣл гѣниѣ.“
— „Екселенциѣ, гѣттеле пѣ се потрѣвѣск
къ локѣл ачеста.“ — Не чѣпстеа mea, па
тѣра mea пѣ е ка съ гѣттеаскъ; пѣчи о
датъ п'ам ворыит маѣ сериос де кът акѣт.
Ка сѣдѣи даз о довадъ дѣспре ачеаста, а
флъ къ ам поръичит генералълѣи де арти
лерѣе къ, дака дѣтрѣо жѣмътате де чеас
пѣ тѣ воѣв дѣттоарче, къ 50 тѣвѣри съ фа
къ съ плоаъ гѣвлеле асѣпра пѣшкърѣеѣ а
чѣнѣя. Ор дѣтѣи не ачѣдѣи прѣнши, ор фак

съ се спѣлвѣре палатъл дѣ вѣнт.“ — „Сѣит
сѣит съ дѣи даз, дар съ дѣи къ протестезъ
ши воѣв рапорта ла сказѣл Папѣи.“ — „Кѣт
дѣ вѣеа. Iezъвѣдѣи дѣкъ а дат апелациѣ
ла Папа, ши еѣ ка съ дѣслѣшеск лѣкрѣл
маѣ вѣне ам зѣмплет коръви къ дѣншиѣ ши
ѣам трѣмѣ сѣнгѣр ла Папа. Ачеастъ пѣдѣ
фѣедѣ оглѣндъ.“ Авѣа испрѣви министрѣл а
честе ворѣе ши лѣхѣнд не прѣнши де тѣлѣт,
дѣ скоасе афаръ. Дѣкѣндѣи пѣпъ ла о
вѣдѣт тѣре ле zice: „Трѣвзе съ не дѣспѣр
дѣт. Мѣам вѣгат вѣада дѣ прѣмеждѣе ка
съ вѣ скап: ѣатъ къ сѣнѣтедѣи словозѣ, дар
еѣ ам дѣкъ де а тѣ тѣе. О коравѣе еп
глезеаскъ есте дѣ порт каре пѣеакъ ла
Лондра. ѣатъ къ даз зп офѣдер каре ва
дѣгрѣжи пентрѣ транспортъл лѣкрѣрипор
воастре. Дѣ 24. чеасѣри съ пѣекадѣи, къчѣ
маѣ тѣлт пѣ е сѣгърандъ. Ажѣпѣнд къ
паче ла Лондра скрѣдѣниѣ. Рѣтѣпѣдѣи сѣ
пѣтѣниѣ, прѣетѣниѣ меѣ.“ — Къ тѣлѣтѣре
стрѣпѣндѣи де тѣлѣт министрѣл, се дѣспѣр
дѣи де дѣншиѣ. Тѣнерѣи ажѣпсеръ къ паче ла
Лондра. Стрѣпѣподѣи лор ши акѣт пѣ
стреазъ сѣвенѣрѣл тѣрелѣи Потвал.

P—a.

SENTENȚII.

Сѣпѣрареа че роаде ла фѣрѣл вѣедѣи, пѣ
рѣреа чеаркъ а се аскѣнде.

Нѣ поате фѣи нимѣни тот деодатъ прѣ
тѣи ши лѣнгѣшиторѣс.